

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนา
อาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
Development of a Learning Activity of History on The King who founded The Kingdom
of Thailand using Active Learning Management for Prathomsuksa 3 Students

อนุตระศักดิ์ วิชัยรัตน์*

Anuttarasak Wichairat

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 31 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีชนิดกลุ่มไม่อิสระกัน (Dependent samples t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.52/80.65 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่ 80/80 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: กิจกรรมการเรียนรู้; ประวัติศาสตร์; การเรียนรู้เชิงรุก

*ครูชำนาญการ, โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์), สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2
Professional Level Teacher, Banpakoon (pakoonpadungwit) School, Nakhon Phanom Primary Educational
Service Area Office 2

Abstract

The purposes of this research were to: 1) development of a learning activity of history on the king who founded the kingdom of Thailand using active learning management for Prathomsuksa 3 Students to meet the set criteria of 80/80, 2) compare students' learning achievement before and after learning through the development of a learning activity of history, and 3) explore the students' satisfaction toward learning through the developed learning activity of history. The samples, obtained through cluster random sampling, were 31 students from Prathomsuksa 3/1 at Banpakoon(pakoonpadungwit) School, in the second semester of the academic year 2022. The research instruments consisted of a learning management plan, a learning achievement test, and a satisfaction assessment form. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and Dependent Samples t-test.

The findings were as follows: 1) the learning activity of history on the king who founded the kingdom of Thailand using active learning management had the efficiency of 80.52/80.65, which met the defined criteria of 80/80, 2) the students' learning achievement scores were higher than those of before the learning activity of history on the king who founded the kingdom of Thailand using active learning management the intervention at a statistical significance of .05 level, and 3) the students' satisfaction toward learning through the learning activity of history on the king who founded the kingdom of Thailand using active learning management was at a highest level.

Keywords: Learning Activity, History, Active Learning

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์มีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะประวัติศาสตร์เป็นการศึกษาเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา ทั้งในด้านของประวัติความเป็นมา พัฒนาการในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และเพื่อเป็นการทำความเข้าใจ วิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ในอดีตมาเป็นข้อมูลพื้นฐานหรือแนวทางในการวางแผนการดำเนินชีวิต การพัฒนาตนเองพัฒนาสังคมตั้งแต่ระดับเล็กคือ ระดับครอบครัว ไปจนถึงระดับประเทศ และเพื่อให้เกิดความรู้รักภาคภูมิใจและรักในชาติของตนเอง โดยประวัติศาสตร์เป็นข้อมูลที่สะท้อนประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ของแต่ละคน รวมทั้งอดีตของสังคมและประเทศชาติ และที่สำคัญ

ควรคำนึงถึงอดีตความเป็นมา ซึ่งเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิตของตัวเองอันจะนำไปสู่ความมั่นคงเข้มแข็ง รวมทั้งความซื่อสัตย์ในการพึ่งพาตนเอง เพื่อคาดหวังให้วิถีการเปลี่ยนแปลงของชีวิตและชุมชน สามารถดำเนินต่อไปสู่นาคตได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ ประวัติศาสตร์ยังเป็นศาสตร์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ในปัจจุบัน เปรียบเสมือนกระจกที่ส่องให้เห็นสังคมมนุษย์ ณ ช่วงเวลาหนึ่ง ในพื้นที่หนึ่งที่มีพัฒนาการสืบเนื่อง มาจนถึงปัจจุบัน การศึกษาประวัติศาสตร์จึงมีความสำคัญเพื่อสอนให้รู้จักตนเองรู้ประวัติความเป็นมาของ ท้องถิ่นและประเทศชาติของตน เข้าใจพัฒนาการของผู้คนที่อาศัยอยู่ในแผ่นดินไทยตั้งแต่อดีตและความรุ่งเรือง ที่วิวัฒนาการ สืบทอดมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน สร้างจิตสำนึกในความเป็นชาติ เกิดความรักความภาคภูมิใจ ในบรรพบุรุษที่ก่อตั้งชาติบ้านเมือง ยังความเป็นปึกแผ่นดำรงเอกราชมาจนปัจจุบัน รวมถึงการสืบทอด ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรมที่คงความเป็นเอกลักษณ์ซึ่งถือเป็นหน้าที่คนรุ่นหลังจะต้องสืบทอดให้ คงอยู่ตลอดไป อีกทั้ง ประวัติศาสตร์ ยังเป็นบทเรียนจากอดีต ทำให้ผู้คนในสังคมได้เรียนรู้ความเป็นมาในสังคม ในพื้นที่และบริบทของเวลาต่าง ๆ กัน เห็นบทเรียนในอดีตที่มีทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อเป็น เครื่องเตือนใจและช่วยตัดสินใจที่จะดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม และชาติบ้านเมือง บทเรียนในอดีต จะช่วยสร้างความรู้สึกร่วมในชะตากรรมให้กับคนในสังคมเดียวกัน ปลุกฝังความรู้สึกในความเป็นชาติ หวงแหน อีสราภาพและเอกราชของชาติตน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: 11-12)

จากความสำคัญของประวัติศาสตร์ ทำให้การเรียนการสอนประวัติศาสตร์ถูกระบุให้เป็นวิชาหนึ่ง ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และตามประกาศ ของกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้จัดการเรียนการสอน สาระประวัติศาสตร์เป็นวิชาพื้นฐานวิชาที่สอง ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่นักเรียนทุกคนจะต้องได้เรียนตั้งแต่ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้กำหนดไว้ว่า สาระประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานวิชาที่สองที่นักเรียนต้องเรียน จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเวลา และยุคสมัย ทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติ จากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพล ต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญา แหล่งอารยธรรม ที่สำคัญของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 115) อย่างไรก็ตามวิชาประวัติศาสตร์ได้ถูกระบุให้เป็นวิชา พื้นฐานวิชาที่สองที่นักเรียนทุกคนจะต้องเรียนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามประกาศ ของกระทรวงศึกษาธิการ แต่จากสภาพการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนไม่ได้แสดงออกหรือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เท่าที่ควร และนักเรียนให้ความสนใจและความสำคัญกับการเรียน วิชาประวัติศาสตร์น้อย อาจสืบเนื่องมาจากวิธีการสอนของครูยังไม่หลากหลาย ครูส่วนใหญ่สอนโดยใช้วิธีการ บรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย พงศ์ศรีเพียร (2543: 3) ได้กล่าวไว้ว่า การสอนวิชาประวัติศาสตร์ ส่วนใหญ่ครูจะสอน โดยมุ่งเน้นความจำและถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่

ครูจึงเป็นเพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน การวัดและประเมินผลเน้นความสามารถในการท่องจำ ซึ่งกระบวนการถ่ายทอดความรู้ดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนเป็นเพียงผู้รับความรู้เพียงอย่างเดียว แทนที่จะนำไปสู่ การสร้างความรู้ ในระดับขั้นการคิดวิเคราะห์หรือคิดสร้างสรรค์ ซึ่งวิธีการสอนยังมุ่งเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มากกว่าการเรียนรู้จากสภาพที่เป็นจริง และไม่เน้นกระบวนการที่ให้นักเรียนได้พัฒนาในด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ในทุกวันนี้ประวัติศาสตร์สำหรับเยาวชนไทยยังเป็นเพียงเรื่องราวในอดีตที่เต็มไปด้วยสิ่งของเก่าแก่ ผู้คนที่ล้มหายตายจากไปหมดแล้ว เหตุการณ์ที่ต้องจดจำและจำเรียน เพื่อสอบตามเกณฑ์ในระบบการศึกษา เท่านั้น แม้ว่าจะมีผู้เรียนบางคนชอบและสนุกสนานที่จะฟังเกร็ดประวัติศาสตร์ได้เรียนรู้อดีต มีความภาคภูมิใจ ในชาติและบรรพบุรุษ แต่ผู้เรียนก็ยังมีคำถามเสมอว่าเรียนประวัติศาสตร์ไปทำไม ประวัติศาสตร์มีประโยชน์ อย่างไรในโลกยุคโลกาภิวัตน์และจะใช้ประวัติศาสตร์ไปประกอบอาชีพอะไร และหากครูเน้นแต่ประเด็นศึกษา ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ไม่เพียงแต่จะสร้างความเบื่อหน่ายให้กับผู้เรียนแล้ว ยังไม่สามารถสร้าง ประโยชน์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียนได้ แต่ถ้าสร้างความเข้าใจว่าทำไมถึงเกิด ทำไมถึงเป็น ทำไมถึงเปลี่ยน และเกิดขึ้นได้อย่างไร เปลี่ยนแปลงอย่างไร มีผลต่ออะไรอย่างไรบ้าง จะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนได้ และจากการสังเกตในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์ พบว่า ผู้เรียนไม่เห็น ความสำคัญของการเรียนประวัติศาสตร์ คิดว่าเป็นเรื่องที่ต้องท่องจำและน่าเบื่อ เป็นเรื่องไกลตัว ทำให้ผู้เรียน ไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียน ส่งผลต่อความสนใจในการเรียนสาระประวัติศาสตร์ ดังนั้น เพื่อให้การจัด การเรียนการสอนสาระประวัติศาสตร์บรรลุวัตถุประสงค์ตามหลักสูตร จึงต้องเลือกวิธีการสอนให้ตรงเป้าหมาย ที่มีทั้งวิธีการสอน โดยทั่วไปและวิธีการสอนเฉพาะทางก็จะช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพยิ่งขึ้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554: 21) ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2551: 222) กล่าวว่า การจัดกระบวนการหรือขั้นตอนในการเรียนการสอนต้องอาศัยวิธีการและเทคนิคการสอนต่าง ๆ เข้าไปช่วยทำ ให้สภาพการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการที่ยึดถือ จากสภาพปัญหาดังกล่าว ได้วิเคราะห์ว่าการจัด การเรียนรู้รายวิชาประวัติศาสตร์นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระที่เรียนได้ ซึ่งเป็นผล มาจากเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีเนื้อหาสาระที่ต้องเรียนเป็น จำนวนมาก ประกอบด้วย 5 สาระ คือ สาระศาสนา ศิลธรรมและจริยธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ สาระประวัติศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ ทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจ ในสาระทั้ง 5 ประกอบกับการจัดการเรียนการสอนของครูใช้วิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียวและไม่ได้นำเทคนิค วิธีการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในส่วนเนื้อหา การสอนวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งมีเนื้อหาสาระจำนวนมาก สำหรับการพัฒนาให้นักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ครูผู้สอนจะต้องมีการเลือกสรรวิธีสอนที่เหมาะสม และช่วยพัฒนานักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คิดวิเคราะห์ สร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่เกิดขึ้นในวิชาประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผล โดยครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก

ส่งเสริม และสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้นั้นมีหลายวิธี เช่น การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การสอนด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การใช้เทคนิคหมวกหกใบ การสอนด้วยรูปแบบซิปปา เป็นต้น และยังมีวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่งที่สามารถช่วยพัฒนาให้กับนักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ก็คือ การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติ และช่วยให้นักเรียนมีความรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมที่ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการผสมผสานวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายรูปแบบจนมีความเหมาะสม เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ครูนำมาใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยในกิจกรรมการเรียนรู้จะประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนการวัดและการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (บริบูรณ์ ชอบทำดี, 2559: 53-54) ซึ่งสอดคล้องกับ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2523: 118) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนรู้เป็นสื่อประสมที่ได้จากการผลิตและการนำสื่อการสอนที่สอดคล้องกับหน่วย หัวเรื่อง และจุดประสงค์ เพื่อช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ทำได้โดยใช้วิธีการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบเน้นการเรียนรู้ที่พัฒนาแนวคิดและความคิดรวบยอด ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือการเรียนรู้และสามารถจัดระบบความรู้โดยใช้แผนผังกราฟฟิก เพื่อส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนแนวความคิดและกระบวนการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน โดยนักเรียนทำกิจกรรมหรือลงมือปฏิบัติร่วมกัน กิจกรรมการเรียนรู้ได้แก่ การระดมสมอง กรณีสึกษา การเรียนแบบร่วมมือ การศึกษานอกสถานที่ การเขียนบรรยาย การสัมภาษณ์ การใช้แบบฝึกทักษะ การแสดงบทบาทสมมติ และการใช้กิจกรรมการเรียนรู้

นอกจากนี้ การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ยังเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวต่อการเรียนรู้และสร้างความกระตือรือร้นด้านความรู้คิดมากกว่าวิธีการสอนโดยการท่องจำเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนเชิงรุก จึงมีบทบาทช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลงมือกระทำมากกว่าการที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงอย่างเดียว (วัชราน เล่าเรียนดี และคณะ, 2560: 65) โดยที่การเรียนรู้เชิงรุกยังประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญคือ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงคือวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินผลรวม ทั้งผู้เรียนมีทัศนคติที่อยากเรียนรู้ ผู้สอนเป็นเพียง

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนการสอนด้วยกรณีศึกษาจัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอนเชิงรุกรูปแบบหนึ่งเป็นการเรียนรู้ โดยการนำกรณีศึกษามาอภิปราย เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกิดการวิเคราะห์สังเคราะห์และประยุกต์ใช้หลักการแนวคิดทฤษฎีประกอบการคิด (Ward, 1998: 103-110) โดยที่ผู้เรียนมีการค้นคว้าหาข้อมูลจากสถานการณ์ที่ได้รับโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ตัดสินใจ หาคำตอบ เพื่อแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการเรียนการสอนด้วยเทคนิคการสอนที่ต้องปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจัดเตรียมข้อมูลแนวทางการแก้ปัญหา และโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นปัญหาาร่วมกัน เพื่อเปิดมุมมองที่หลากหลายของปัญหา และแนวทางในการตัดสินใจที่หลากหลาย (เนาวนิตย์ สงคราม, 2555: 97)

จากสภาพการจัดการเรียนการสอน วิธีการจัดการเรียนรู้ และเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อที่จะทำการพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ทางด้านประวัติศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ ที่สูงขึ้น ตลอดจนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

1. กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในระดับมากขึ้นไป

การทบทวนวรรณกรรม

สถาพร พงษ์พิบูล (2555: 5) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น หรืออำนวยความสะดวก ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยกระบวนการคิดขั้นสูง กล่าวคือผู้เรียน มีการวิเคราะห์ กรสังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุพรรณิ ขาญประเสริฐ (2557: 3) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ ความสนใจ ความกระตือรือร้น และการมีส่วนร่วมของผู้เรียนมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองในตัวผู้เรียนมากขึ้น

Silberman (1996: 9) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับมอบหมายให้ทำงานบ่อยที่สุด ผู้เรียนได้ใช้สมองในการเรียนรู้แนวความคิด แก้ปัญหา และประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดความสนุกได้รับการสนับสนุน และการมีส่วนร่วมบ่อยครั้งที่ผู้เรียนจะลุกจากที่นั่งและแสดงความคิดเห็นของตน การเรียนรู้ได้ด้นั้นจะช่วยให้ผู้เรียนได้ยิน ได้เห็นถามเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ และอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งนั้นร่วมกับผู้อื่น ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องลงมือทำด้วยตนเองใช้ตัวอย่างประกอบ ทดลอง และฝึกฝน การกระทำเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความรู้ที่ผู้เรียนมีหรือได้รับมา

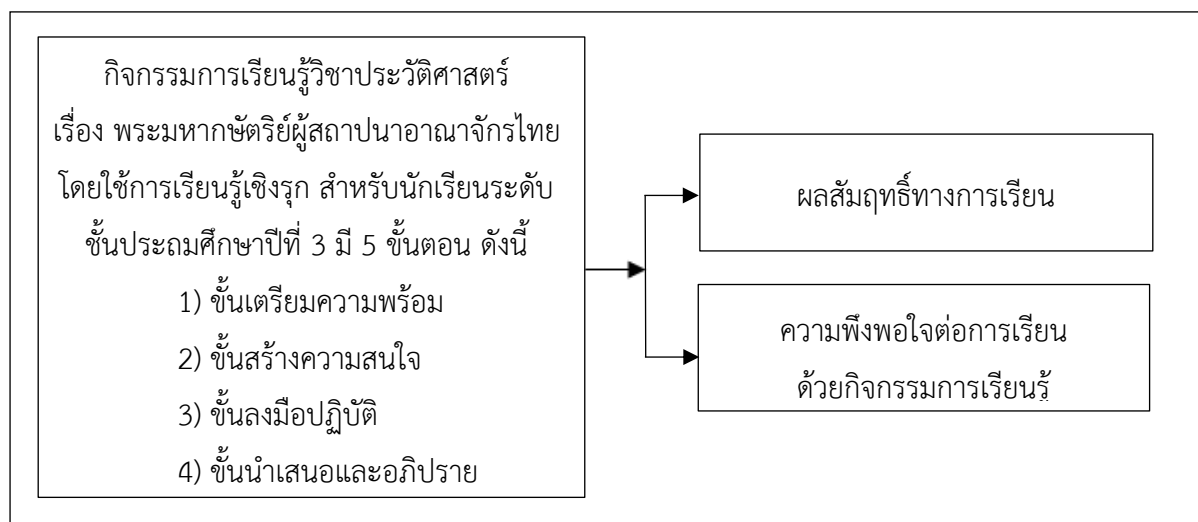
Collins and O'Brien (2003: 5) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก หมายถึง กระบวนการส่งเสริมผู้เรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนสะท้อนแนวคิดและทราบบวิธีการใช้แนวคิดนั้นต้องการให้ผู้เรียนประเมินความเข้าใจและทักษะในการจัดการกับความคิดรวบยอดของตนเอง หรือประเมินปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจง องค์ความรู้ของผู้เรียนเกิดจากการได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม

สรุปได้ว่า การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาในผลลัพธ์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสิ่งที่เรียนและเข้าใจบทเรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้หรือสร้างประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนได้รับการกระตุ้น เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาทักษะให้มีความเชี่ยวชาญ พร้อมทั้งได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ และผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ และมีการเรียนรู้แบบนำตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นนำเสนอและอภิปราย และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (pre experimental design) ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการทดลอง One group pretest-posttest (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 52) มีลักษณะการทดลอง ดังนี้

ทดลองก่อนเรียน	การทดลองด้วยกิจกรรมการเรียนรู้	ทดลองหลังเรียน
T_1	X	T_2

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 206 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนทั้งสิ้น 31 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เนื่องจากการจัดห้องเรียนของโรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย) จัดห้องเรียนเป็นแบบความสามารถ ซึ่งนักเรียนแต่ละห้องมีผลการเรียนไม่แตกต่างกัน

3. เครื่องมือที่ใช้วิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย) จำนวน 10 แผน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียน และทดสอบหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ

4. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม การเรียนรู้ การวัดประเมินผล สื่อ และแหล่งเรียนรู้ โครงสร้างของวิชา จากตำราและเอกสารต่าง ๆ

1.2) วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ เวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 เรื่อง จำนวน 10 แผน ๆ ละ 1 ชั่วโมง รวมจำนวนทดลอง 10 ชั่วโมง ไม่รวม การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1.3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สาระสำคัญ และจุดประสงค์การเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์

1.4) สร้างและหาคุณภาพแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1.4.1) ศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และกำหนด ลักษณะของแบบประเมินเป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีการให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

1.4.2) จัดทำแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.5) ประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

1.6) นำผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าเฉลี่ยของระดับความเหมาะสม โดยผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.94$, S.D. = 0.07)

1.7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านผู้เชี่ยวชาญประเมินไปทดลอง (Try out) เพื่อหาประสิทธิภาพ ดังนี้

1.7.1) การทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง (One to One Testing) โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2, 3/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูน ผดุงวิทย์) จำนวน 3 คน และจำนวน 9 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) นักเรียนที่มีผลการเรียนที่ผ่านมามีระดับเก่ง กลาง อ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อหาข้อบกพร่องก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มเล็ก

1.7.2) การทดลองแบบกลุ่มเล็ก (Small Group Testing) โดยทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) จำนวน 30 คน ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาวิชานี้มาก่อน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

1.8) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้จากผลการทดลองใช้ แล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามแนวการสร้างและหาคุณภาพแบบอิงกลุ่ม ดังนี้

2.1) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย์) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562)

2.2) วิเคราะห์หลักสูตรด้านเนื้อหา เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ

2.3) ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงกลุ่ม โดยศึกษาหนังสือประเมินผลการศึกษาของ สมนึก ภัททิยธนี (2549: 98) หนังสือการวิจัยเบื้องต้นของบุญชม ศรีสะอาด (2545: 85) และหนังสือการวิจัยทางการศึกษาของ สุรวาท ทองบุ (2550: 76)

2.4) วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ แล้วสร้างตารางวิเคราะห์กำหนดจำนวนข้อและระดับพฤติกรรม

2.5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ โดยผู้วิจัยต้องการใช้จริง จำนวน 30 ข้อ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อสอบกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (IOC: Index of Item Objective Congruence) นำผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับจุดประสงค์การเรียนรู้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยข้อสอบผ่านเกณฑ์ทุกข้อมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

2.6) ปรับปรุงแก้ไขจากผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญตามข้อ 3.5 แล้วนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 50 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนบ้านปากอูน (ปากอูนผดุงวิทย) ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 26 คน ซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาที่กำลังศึกษาและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง

2.7) วิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบเป็นรายข้อ เลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.42-0.56 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.44-0.94 เพื่อคัดเลือกเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยคัดเลือกข้อสอบให้เหลือ จำนวน 30 ข้อ แล้วนำแบบทดสอบที่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยมีค่าความเชื่อมั่น 0.96 หลังจากนั้นจัดพิมพ์แบบทดสอบเพื่อใช้เป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

3.1) กำหนดลักษณะของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เป็นชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้เรียนรายงานตนเอง (Self-report) ตามรายการต่าง ๆ ที่ต้องการวัดจากระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีการให้คะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ

3.2) นิยามปฏิบัติการของคำว่า “ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”

3.3) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนโดยข้อคำถามหรือรายการให้สอดคล้องและครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการที่ได้นิยามไว้ จำนวน 16 ข้อ

3.4) นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา จำนวน 5 คน (ชุดเดิม) เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง “ข้อคำถามหรือรายการที่สอบถาม” กับ “นิยามปฏิบัติการ” โดยที่ข้อคำถามหรือรายการที่สอบถามผ่านเกณฑ์มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.5) ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามหรือรายการที่สอบถามที่ไม่ผ่านเกณฑ์หรือตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.6) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ Item-total Correlation ใช้สูตรสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยหาค่า Alpha-Coefficient ตามวิธีการของ Cronbach เลือกข้อที่มีค่าคะแนนเหมาะสม เท่ากับ 0.29-0.65 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ของแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์

3.7) จัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น 2) ดำเนินการทดลองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 1 ชั่วโมง โดยเมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้เสร็จในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบย่อยท้ายบทเรียน ทั้ง 5 ชุด 3) ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post-test) กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และ 4) ทำการประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้น จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E1/E2 โดยวิธีของกู๊ดแมน เฟรทเซอร์ และชไนเดอร์ (Goodman R.I., K.A. Fletcher and E.W. Schneider, 1980: 30)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยการทดสอบที (Dependent Sample t-test)

3. การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์การแปลความหมายโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยกำหนดเกณฑ์ที่ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผล ดังนี้

กิจกรรมที่	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				คะแนนหลังเรียน (Post-test)			
		คะแนนเต็ม ของแต่ละ กิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ (E ₁)	คะแนน เต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ร้อยละ (E ₂)
1	31	30	24.00	1.15	80.00	30	24.19	2.31	80.65
2	31	30	24.16	1.63	80.53				
3	31	30	24.19	1.42	80.63				
4	31	30	24.21	1.40	80.65				
5	31	30	24.22	1.41	80.67				
รวม		150	120.78	7.01	80.52				
		ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้ (E ₁) = 80.52				ประสิทธิภาพผลลัพธ์ของกิจกรรม (E ₂) = 80.65			

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผล ดังนี้

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนเรียน	31	30	16.00	1.53	254	2.271	14.36*
หลังเรียน	31	30	24.19	2.31			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏผล ดังนี้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านบรรยากาศในชั้นเรียน			
1.1 บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ฉันทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	4.66	0.49	มากที่สุด
1.2 บรรยากาศการเรียนทำให้ฉันมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.55	0.59	มากที่สุด
1.3 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาและน่าสนใจ	4.57	0.53	มากที่สุด
1.4 ฉันชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูนำมาให้เรียน	4.71	0.52	มากที่สุด
1.5 ฉันเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนานมีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.60	0.50	มากที่สุด
รวม	4.62	0.25	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียน			
2.1 กิจกรรมการเรียนรู้มีการนำเข้าสู่บทเรียนและยกตัวอย่างที่น่าสนใจ	4.98	0.15	มากที่สุด
2.2 ฉันชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีการประเมินผลทุกครั้งที่เราเรียนทำให้ทราบความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง	4.91	0.30	มากที่สุด
2.3 ครูมีการประเมินจากการปฏิบัติจริงและมีการสังเกตพฤติกรรมการทำงานทุกครั้ง	4.54	0.61	มากที่สุด
2.4 ฉันได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่มและได้ช่วยเหลือกัน	4.98	0.13	มากที่สุด
2.5 การจัดการเรียนรู้ทำให้ฉันเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย	4.68	0.55	มากที่สุด
2.6 กิจกรรมการเรียนรู้มีสื่อประกอบการเรียนการสอนที่หลากหลาย	4.94	0.24	มากที่สุด
2.7 กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ฉันได้ความรู้และเข้าใจในเนื้อหา เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย มากขึ้น	4.85	0.38	มากที่สุด
รวม	4.79	0.18	มากที่สุด

ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
3.1 ฉันได้รับความรู้จากการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้	4.63	0.56	มากที่สุด
3.2 ฉันเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทยเพิ่มขึ้น และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ	4.59	0.49	มากที่สุด
3.3 ฉันมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาประวัติศาสตร์	4.63	0.57	มากที่สุด
3.4 ฉันสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.66	0.49	มากที่สุด
รวม	4.63	0.30	มากที่สุด
รวมทั้ง 3 ด้าน	4.67	0.35	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าดัชนีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.52/80.65 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 ซึ่งแสดงว่ากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบเชิงรุก และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีกระบวนการสร้างและออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพ จากการสร้างที่มีแบบแผนและผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทุกขั้นตอนเป็นอย่างดี โดยศึกษาจากหลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียน นักวิชาการ และผลงานวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการสร้างกิจกรรมที่ดีมีคุณภาพ ยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดการแสวงหาความรู้ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาของผู้เรียนที่ เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับครูสอนเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมภานุช พุทธิ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ เรื่อง การหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบร่วมมือ

เทคนิคจิ๊กซอว์ประกอบผังความคิด เรื่อง การหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 81.23/83.65 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และค่าดัชนีประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียนมีค่าเท่ากับ 0.7474 คิดเป็นร้อยละ 74.74 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ เทคนิคจิ๊กซอว์ ประกอบผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.39)

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู เทคนิควิธีการสอน และการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี มีการวัดและประเมินผลตรงตามตัวชี้วัดและจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ โดยมีวิธีหรือกระบวนการสร้างและออกแบบ กิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อสอดคล้องกับตัวชี้วัดและจุดประสงค์ การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้เชี่ยวชาญได้ทำการประเมินความเหมาะสม ตรวจสอบและปรับปรุง ทำให้เป็น กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก ที่นำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดทฤษฎี ตลอดจนพื้นฐานทางด้านการสร้างแผนที่เป็นระบบและขั้นตอน และมีระบบวิธีการที่เหมาะสม มาวิเคราะห์และนำมามาตรฐานการเรียนรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาจัดทำชุด กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก เป็นกิจกรรมการสอนหนึ่ง ที่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ในปัจจุบันที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ อภิवास โพธิตาทอง (2563: 7) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้เชิงรุกไว้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนที่ผ่านการปฏิบัติหรือการลงมือทำ ซึ่งความรู้ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ จากกระบวนการในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนมีโอกาสมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดกระบวนการความคิดขั้นสูง

ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดีในที่สุดจะช่วยให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจ จนสามารถชี้นำตลอดชีวิตในฐานะผู้ฝึกฝน การเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับวิถีชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาการเรียนมากยิ่งขึ้น จึงทำให้มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกยังเป็นการสอนแบบบูรณาการทั้งหลักสูตร เนื้อหาสาระกระบวนการเรียนการสอน และคุณธรรมจริยธรรมเข้าด้วยกัน ผู้วิจัยได้จัดการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การนำเสนอเพลง บทความต่าง ๆ มาเป็นประเด็นในการสนทนาก่อนนำเข้าสู่บทเรียน นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น มีการใช้เหตุผล พัฒนาทักษะการสนทนา และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน และการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีเชิงรุกมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ อานนท์ ไชยยัง (2563: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมวินัยทางสังคม นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนเชิงรุกเพื่อส่งเสริมวินัยทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบองค์ความรู้ใหม่นั้นก็คือได้พัฒนา กิจกรรมการเรียนการสอนที่นำเอาสื่อประสมที่มีการวางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบและมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกับเนื้อหาวิชามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย เพื่อถ่ายทอดความรู้และ ประสบการณ์แก่นักเรียน ช่วยให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นในแต่ละกิจกรรมยังได้นำแนวทางการเรียนรู้เชิงรุก มาใช้เป็นขั้นตอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาในผลลัพธ์ต่อการเรียนรู้ ของผู้เรียนได้ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสิ่งที่เรียนและเข้าใจบทเรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้หรือ ประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้หรือสร้างประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนได้รับการกระตุ้น เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาทักษะให้มีความเชี่ยวชาญ พร้อมทั้งได้รับข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ และผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ และมีการเรียนรู้แบบนันทนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นที่ 3 ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นที่ 4 ขั้นนำเสนอและอภิปราย และขั้นที่ 5 ขั้นสรุปผล นอกจากนี้ การเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ยังเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทาง ประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และแหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก ดังนั้น การพัฒนา

กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทยโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก จึงเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น และเพื่อให้นักเรียนเกิดการแสวงหาความรู้ในรายวิชาประวัติศาสตร์ ด้วยการลงมือปฏิบัติ และทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งพัฒนาร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญาของผู้เรียนที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้สอนเป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้เรียนยังสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงาน และการเรียนรู้ที่ยั่งยืนได้

สรุป

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีค่าดัชนีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.52/80.65

2. เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่องพระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ว่า การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาในผลลัพธ์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระวิชาประวัติศาสตร์และเข้าใจในบทเรียน สามารถเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมกับการเรียนรู้ใหม่ สร้างองค์ความรู้หรือสร้างประสบการณ์ใหม่ ผู้เรียนได้รับการกระตุ้น เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ได้รับการพัฒนาทักษะให้มีความเชี่ยวชาญ พร้อมทั้งได้รับข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้ และผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ และมีการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์แบบนำตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เมื่อนำไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แล้วทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงขึ้นและมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ควรนำผลการวิจัยไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีบริบทของโรงเรียนใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

2. สำหรับครูผู้สอนที่จะนำกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไปใช้ควรมีการวางแผนและเตรียมตัวให้พร้อมก่อนจัดการเรียนการสอน เช่น ศึกษาการทำความเข้าใจนักเรียนการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ให้หลากหลาย ใช้นวัตกรรมและมีความเหมาะสมกับนักเรียนและสภาพของโรงเรียน ฝึกใช้คำถามกระตุ้น ให้นักเรียนคิดและควรเสริมแรง เพื่อการจัดการเรียนรู้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ในการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นกระบวนการให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เข้าใจบทเรียนประกอบกับนักเรียนได้รับการฝึกคิดวิเคราะห์ และค้นคว้าคำตอบด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ เกิดความเข้าใจและยังเป็นการเสริมแรงให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการวิจัยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย โดยใช้การเรียนรู้เชิงรุก สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับชั้นอื่น ๆ เพื่อจะได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พระมหากษัตริย์ผู้สถาปนาอาณาจักรไทย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: *คุรุสภาลาดพร้าว*.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2523). *ชุดกิจกรรมในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*. เอกสารการสอนวิชาเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ทิตินา แคมมณี. (2551). *ศาสตร์การสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2555). *การสร้างนวัตกรรมเปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บริบูรณ์ ขอบทำดี. (2559). *การพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วัชร เล่าเรียนดี และคณะ. (2560). *รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด (พิมพ์ครั้งที่ 11)*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วินัย พงศ์ศรีเพียร. (2543). *คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2555). คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ (Quality of students derived from active learning process). *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(2), 1-13.
- สมนึก ภัทธีธนี. (2549). *การวัดผลการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สุพรรณิ ขาญประเสริฐ. (2557). Active learning : การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *นิตยสาร สสวท*, 42(188), 3-6.
- สุรวาท ทองบุ. (2550). *การวิจัยทางการศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *เพื่อนคู่คิด มิตรคู่ครู แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อภิวาส โพธิ์ตาทอง. (2563). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อานนท์ ไชยอึ้ง. (2563). *การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมนวัตกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสารภีพิทยาคม*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อัษฎายุทธ พุทธิ. (2559). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการวิเคราะห์ เรื่อง การหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- Collins, J. W., & O'Brien, N. P. (2003). *The greenwood dictionary of education*. Westport, CT : Greenwood Press.
- Silberman, M. L. (1996). *Active Learning : 101 Strategies to Teach Any Subject*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- Ward, R. (1998). Active, Collaborative and case-based learning with Computer based case Scenarios. *Computer in Education*, 30(1), 103-110.